УДК 338.43:631.11.009.12:005.44(477)

Кобєлєва Т.О. *д.е.н., професор*
Копиця А.О. *здобувач третього рівня вищої освіти (доктор філософії)*
Національний технічний університет «ХПІ»
(м. Харків, Україна)

ФОРМУВАННЯ ТА ПОЗИЦІОНУВАННЯ КРЕАТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

У сучасному світі аграрна галузь стикається з численними викликами, серед яких – підвищення продуктивності, оптимізація використання природних ресурсів, зменшення негативного впливу на довкілля та забезпечення продовольчої безпеки. Водночас інформаційні технології (ІТ) активно інтегруються в сільське господарство, сприяючи автоматизації процесів, точному землеробству та підвищенню ефективності аграрного виробництва. Однак традиційні ІТ-рішення не завжди забезпечують необхідний рівень гнучкості, інноваційності та адаптації до сучасних умов. Саме тому зростає потреба у впровадженні креативних інформаційних технологій (КІТ), які не лише вирішують існуючі проблеми, а й відкривають нові можливості для сталого розвитку агросектору.

Креативні інформаційні технології у сільському господарстві – це поєднання інноваційних цифрових рішень, штучного інтелекту, великих даних, інтернету речей (IoT) та автоматизації, що дозволяє розширити можливості управління аграрними підприємствами. Вони сприяють трансформації галузі, дозволяючи зменшити витрати, підвищити продуктивність і забезпечити ефективний розподіл ресурсів. Таким чином, дослідження питань формування

та позиціонування КІТ у сільському господарстві є надзвичайно актуальним та необхідним.

Інновації в агропромисловому комплексі дедалі більше пов'язані з цифровізацією та автоматизацією процесів. Креативність інформаційних технологій передбачає нові підходи до аналізу великих масивів даних, використання безпілотних літальних апаратів для моніторингу стану посівів, створення цифрових двійників фермерських господарств, використання блокчейн-технологій для прозорого управління ланцюгами поставок. Важливу роль у розвитку КІТ відіграють алгоритми штучного інтелекту, які дозволяють прогнозувати врожайність, оптимізувати використання добрив і засобів захисту рослин, а також підвищувати стійкість агросистем до кліматичних змін.

Застосування креативних технологій відкриває нові можливості для фермерських господарств, дозволяючи їм скорочувати витрати на виробництво, збільшувати прибутки та підвищувати конкурентоспроможність на ринку. Особливо важливим є інтеграція ІТ-рішень у невеликі фермерські господарства, які часто стикаються з проблемами фінансування та нестачею ресурсів.

Формування та позиціонування креативних інформаційних технологій у аграрному виробництві є стратегічно важливим напрямом розвитку галузі. Завдяки впровадженню цифрових інновацій, агропідприємства можуть отримати значні переваги, серед яких:

1. Підвищення продуктивності – застосування ІТ-рішень дозволяє оптимізувати процеси вирощування культур, підвищувати врожайність і зменшувати втрати.
2. Зниження витрат – автоматизація та точне землеробство дають змогу ефективно використовувати добрива, воду та інші ресурси.
3. Поліпшення екологічної ситуації – зменшення кількості використаних пестицидів та оптимальне управління земельними ресурсами сприяють екологічній стійкості.
4. Розвиток малого та середнього фермерства – доступність цифрових технологій дозволяє навіть малим агровиробникам використовувати сучасні підходи до управління господарством.
5. Створення нових ринкових можливостей – розвиток технологічних платформ, електронних ринків і блокчейн-систем сприяє кращій взаємодії між виробниками, постачальниками та споживачами.

Таким чином, впровадження креативних інформаційних технологій є ключовим фактором трансформації аграрного сектору. Державна підтримка, інвестиції в дослідження та активна взаємодія між технологічними компаніями, агровиробниками та науковими установами можуть сприяти прискореному розвитку галузі. Майбутнє сільського господарства залежить від здатності адаптуватися до змін і використовувати потенціал сучасних ІТ-рішень для досягнення сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Перерва П. Г., Лега О. В., Яловега Л. В. Податкове планування як інструмент системи управління підприємством. *Вісник Полтавського*

державного аграрного університету (Серія «Економіка, управління та фінанси»). 2024. Випуск 1. С. 58-62. URL: https://journals.pdau.poltava.ua/index.php/econom/article/view/29/21

2. Перерва П. Г. Синергія екологічного обліку та оподаткування в контексті досягнення цілей сталого розвитку / Перерва П. Г., Лега О. В., Безкровний О. В. *Економічний простір : зб. наук. праць*. Дніпро : УДУНТ, 2025. 2025. №197. С. 107-115. DOI: https://doi.org/10.30838/EP.197.107-115

3. Розвиток методів формування собівартості та ціни науково-інформаційної продукції в системі менеджменту "розумного підприємства" / О. С. Балан, П. Г. Перерва, С. В. Князь, О. В. Лега. *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит = Energy saving. Power engineering. Energy audit.* – 2024. № 9 (199). С. 72-81. doi: 10.20998/2313-8890.2024.09.06

4. Косенко А., Касич А., Лега О., Ареф'єва О. (2023). Вплив управлінських та вартісно-цінових детермінант інтелектуальної власності на конкурентоспроможність підприємства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки),* (3), 86–92. URL: https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.3.86

5. Перерва П., Балан О., Лега О. (2023). Дослідження складових системи менеджменту «розумного підприємства»: стратегія мінімальної собівартості та пакетного ціноутворення. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, (6), 127–131. URL: http://es.khpi.edu.ua/article/view/314092/305019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»

15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025